

1 DE MISSIE EN VISIE

1.1 De missie van Muntuit

Gemeenschapsmunten vormen een deel van **een oplossing voor de verschillende maatschappelijke en ecologische uitdagingen die zich stellen**. Onze samenleving wordt onder andere geconfronteerd met een vergrijzende bevolking, allerhande milieuproblemen, de klimaatsverandering, een toenemende werkloosheidsgraad, en niet in de laatste plaats met een opeenvolging van financiële crisissen. Stuk voor stuk strategische en complexe kwesties die om innovatieve en systemische oplossingen vragen.

Geld heeft een grote impact op mens en maatschappij. De organisatie ervan is niet neutraal, maar het gevolg van de keuzes die we als gemeenschap maken. Geld is een overeenkomst of afspraak om iets te gebruiken als een betaal- of ruilmiddel. Een samenleving kan dus zelf bepalen hoe een bepaalde munt wordt gebruikt. Muntuit wil dat de werking van **geld op een positieve wijze aan de samenleving bijdraagt**. Daarom schuift Muntuit **gemeenschapsmunten** als hefboomen **voor de transitie naar een duurzame en participatieve samenleving** naar voren.

1.2 Onze visie op gemeenschapsmunten

Gemeenschapsmunten zijn geen doel op zich, maar **een middel om naar een betere samenleving te evolueren**. Een gemeenschapsmunt is een strategisch ontworpen betaal- of ruilmiddel dat naast het gewone geld in omloop wordt gebracht. Initiatiefnemers hebben daarbij een **maatschappelijk doel voor ogen** zoals het doen bloeien van buurten en hun bewoners, het verkleinen van de ecologische voetafdruk, het lokaal houden van geld om op lokale noden in te spelen, het verbeteren van zorg en hulpverlening, het versnellen van groene investeringen enzovoort.

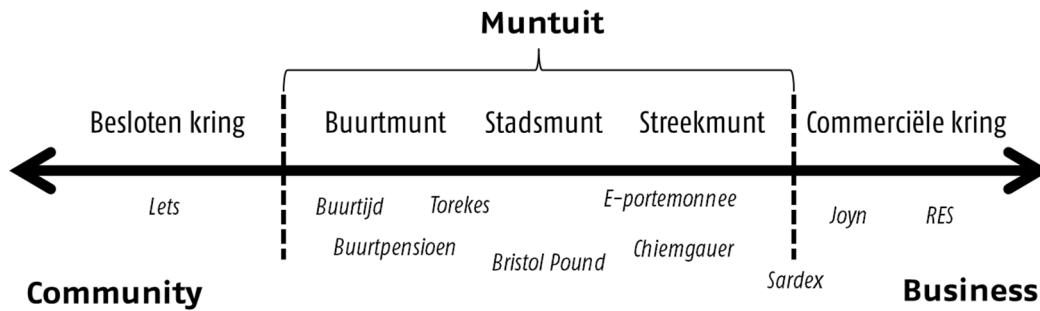
Gemeenschapsmunten **matchen binnen een gemeenschap behoeften met capaciteiten**. Zo worden lokale vaardigheden, talenten en ondernemerschap met sociale doelen verbonden. Op deze manier investeren mensen in projecten die binnen de gebruikelijke economische kaders maar moeizaam op gang komen. Wereldwijd demonstreren ze elke dag dat lokale gemeenschappen niet afhankelijk hoeven te zijn van één muntsoort om samen aan een duurzame welvaart te bouwen.

Gemeenschapsmunten vormen de basis voor **innovatieve maatschappelijke modellen** die waardengedreven zijn en binnen de ecologische grenzen van onze planeet passen.

Met deze insteek neemt Muntuit **een unieke positie** binnen de maatschappij en de markt in. Rangschikken we het geheel aan complementaire munten op een continuüm dat gaat van 'community' naar 'business', dan stellen we vast dat er voor de private initiatieven zoals letsgroepen een koepel is en dat ook voor de commerciële initiatieven er overkoepelende organisaties bestaan. Voor gemeenschapsmunten in de publieke ruimte

bestaat dit nog niet. Maar de behoefte aan ondersteuning is er wel. Daar moet Muntuit een antwoord bieden.

Type kring

FIGUUR 1 Positie van Muntuit in het landschap van complementaire munten

Muntuit sluit de commerciële dimensie bij haar projecten niet bij voorbaat uit zolang deze in de eerste plaats gemeenschapsdoelen wensen te realiseren. We toetsen de gemeenschapsmunten in de praktijk aan onze **visie op duurzaamheid en participatie**.

Visie op duurzaamheid

Muntuit ondersteunt en ontwikkelt projecten die een steentje aan een **duurzame samenleving** bijdragen. Daarom reflecteren we in onze werking op de volgende drie dimensies van duurzame projecten: hun ecologische aspecten, hun sociale impact en hun transformerende karakter¹. Deze dimensies beschouwen we niet als een brute afvinklijst maar als een richtinggevend en contextgebonden discussieschema.

- **Ecologische duurzaamheid:** Hoe wordt de ecologische voetafdruk binnen het project zo laag mogelijk gehouden? Hoe zet men in op korte ketens en lokale kennis? Hoe gaat het voorbij de traditionele benadering op ecologie waar natuur en cultuur elkaars tegenpool zijn? ...
- **Sociale duurzaamheid:** Hoe probeert het project sociale rechtvaardigheid te bevorderen? Hoe draagt het bij tot de emancipatie van maatschappelijk kwetsbare personen? Hoe plaatst men het collectief belang – de noden en behoeften van de gemeenschap – voorop? Hoe faciliteert het de inspraak en samenwerking tussen leden van de gemeenschap? Hoe draagt het bij aan een aantrekkelijke, comfortabele en veilige omgeving gericht op ontmoeting? ...
- **Transformerende karakter:** Hoe zorgt het project voor veranderend gedrag en wijzigende behoeften binnen de gemeenschap? Hoe verandert het de beleving en ervaring voor gebruikers en bewoners? Hoe grijpt het project verder in op de institutionele en sociale structuren? Hoe wordt het project gezond en efficiënt beheerd? ...

Visie op participatie

Muntuit koestert gemeenschapsmunten als humus voor **(beleids-)participatie, empowerment en maatschappelijke integratie**. Daarom voegen we aan ons discussiekader “democratie” als vierde dimensie toe, deze heeft betrekking op de governance van het project:

- **Democratie:** hoe verzekert de organisatiestructuur en -cultuur een democratische besluitvorming? Hoe laat het project betrokken actoren toe om op een zinvolle manier in het besluitvormingsproces te participeren of om de activiteiten en werking van de gemeenschapsmunt co-creatief vorm te geven?

¹ Voor de invulling van deze dimensies lieten we ons inspireren door het discussiekader voor duurzame stadsprojecten van Devolder en Block (Centrum voor Duurzame Ontwikkeling – Universiteit Gent – 2015).